

Qui convenit?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Aberat omnis dolor, qui si adesset, nec molliter ferret et tamen medicis plus quam philosophis uteretur. Qui potest igitur habitare in beata vita summi mali metus? Quodsi, ne quo incommodo afficiare, non relinques amicum, tamen, ne sine fructu alligatus sis, ut moriatur optabis. Quis enim confidit semper sibi illud stabile et firmum permansurum, quod fragile et caducum sit? Quamquam id quidem licebit iis existimare, qui legerint. Nihil opus est exemplis hoc facere longius. Duo Reges: constructio interrete. Vitae autem degendae ratio maxime quidem illis placuit quieti.

Zenonis est, inquam, hoc Stoici.

Igitur neque stultorum quisquam beatus neque sapientium non beatus. Re mihi non aequae satisfacit, et quidem locis pluribus. An eum discere ea mavis, quae cum plane perdidiceriti nihil sciat? Qui ita affectus, beatum esse numquam probabis; Huic mori optimum esse propter desperationem sapientiae, illi propter spem vivere. Hanc in motu voluptatem -sic enim has suaves et quasi dulces voluptates appellat-interdum ita extenuat, ut M. Cenasti in vita numquam bene, cum omnia in ista Consumis squilla atque acupensere cum decimano. -, sed ut hoc iudicemus, non esse in iis partem maximam positam beate aut secus vivendi.

Illud quaero, quid ei, qui in voluptate summum bonum ponat, consentaneum sit dicere. An, partus ancillae sitne in fructu habendus, disseretur inter principes civitatis, P. Non enim in selectione virtus ponenda erat, ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret. Haec et tu ita posuisti, et verba vestra sunt. Haec et tu ita posuisti, et verba vestra sunt. Non enim, si omnia non sequebatur, idcirco non erat ortus illinc.

Non est ista, inquam, Piso, magna dissensio.

Nec vero pietas adversus deos nec quanta iis gratia debeatur sine explicatione naturae intellegi potest. Quae est quaerendi ac disserendi, quae logikh dicitur, iste vester plane, ut mihi quidem videtur, inermis ac nudus est. Ergo instituto veterum, quo etiam Stoici utuntur, hinc capiamus exordium. Praetereo multos, in bis doctum hominem et suavem, Hieronymum, quem iam cur Peripateticum appellem nescio. Videsne quam sit magna dissensio? Item de contrariis, a quibus ad genera formasque generum venerunt. Ex dance ea difficultate illae fallaciloquae, ut ait Accius, malitiae natae sunt. Indicant pueri, in quibus ut in speculis natura cernitur. Quae enim dici Latine posse non arbitrabar, ea dicta sunt a te verbis aptis nec minus plane quam dicuntur a Graecis.

Primum divisit ineleganter; Tollitur beneficium, tollitur gratia, quae sunt vincla concordiae. An ea, quae per vinitorem antea consequebatur, per se ipsa curabit? Ergo omni animali illud, quod appetiti positum est in eo, quod naturae est accommodatum. Theophrastum tamen adhibeamus ad pleraque, dum modo plus in virtute teneamus, quam ille tenuit, firmitatis et roboris. Cur deinde Metrodori liberos commendas? Rem unam praeclarissimam omnium maximeque laudandam, penitus viderent, quonam gaudio complerentur, cum tantopere eius adumbrata opinione laetentur? Et hi quidem ita non sola virtute finem bonorum contineri putant, ut rebus tamen omnibus virtutem anteponant; Quae hic rei publicae vulnera inponebat, eadem ille sanabat. Collige omnia, quae soletis: Praesidium amicorum. Dat enim intervalla et relaxat.

Ego quoque, inquit, didicerim libentius si quid attuleris, quam te reprehenderim. Unum nescio, quo modo possit, si luxuriosus sit, finitas cupiditates habere. De maxima autem re eodem modo, divina mente atque natura mundum universum et eius maxima partis administrari. Et hercule-fatendum est enim, quod sentio -

mirabilis est apud illos contextus rerum.

Sed quid sentiat, non videtis.

Quare istam quoque aggredere tractatam praesertim et ab aliis et a te ipso saepe, ut tibi deesse non possit oratio. Eam tum adesse, cum dolor omnis absit; Hoc est vim afferre, Torquate, sensibus, extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus inbuti sumus. Ita est quoddam commune officium sapientis et insipientis, ex quo efficitur versari in iis, quae media dicamus. Ita enim vivunt quidam, ut eorum P234 vita refellatur oratio. Idem iste, inquam, de voluptate quid sentit? Nec enim, dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit; Scientiam pollicentur, quam non erat mirum sapientiae cupido patria esse cariorem.

Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat. Quod et posse fieri intellegimus et saepe etiam videmus, et perspicuum est nihil ad iucunde vivendum reperiri posse, quod coniunctione tali sit aptius. Haec et tu ita posuisti, et verba vestra sunt. Piso, familiaris noster, et alia multa et hoc loco Stoicos irridebat: Quid enim? Ex quo illud efficitur, qui bene cenent omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene. Quod est, ut dixi, habere ea, quae secundum naturam sint, vel omnia vel plurima et maxima. Mihi autem nihil tam perspicuum videtur, quam has sententias eorum philosophorum re inter se magis quam verbis dissidere; Haec quo modo convenient, non sane intellego. Ergo illi intellegunt quid Epicurus dicat, ego non intellego?

Quodsi vultum tibi, si incesum fingeres, quo gravior viderere, non esses tui similis; Ubi ut eam caperet aut quando? Itaque his sapiens semper vacabit. Itaque dicunt nec dubitant: mihi sic usus est, tibi ut opus est facto, fac. An eum locum libenter invisit, ubi Demosthenes et Aeschines inter se decertare soliti sunt?

Sed quid ages tandem, si utilitas ab amicitia, ut fit saepe, defecerit? Restat locus huic disputationi vel maxime necessarius de amicitia, quam, si voluptas summum sit bonum, affirmatis nullam omnino fore. Expectoque quid ad id, quod quaerebam, respondeas. Fieri, inquam, Triari, nullo pacto potest, ut non dicas, quid non probes eius, a quo dissentias. Respondebo me non quaerere, inquam, hoc tempore quid virtus efficere possit, sed quid constanter dicatur, quid ipsum a se dissentiat. Est enim effectrix multarum et magnarum voluptatum.

Res enim se praeclare habebat, et quidem in utraque parte. Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Nam et a te perfici istam disputationem volo, nec tua mihi oratio longa videri potest. Quo modo autem optimum, si bonum praeterea nullum est? Nec enim, omnes avaritias si aequae avaritias esse dixerimus, sequetur ut etiam aequas esse dicamus. Cur tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit?

Vide igitur ne non debeas verbis nostris uti, sentiis tuis.

Quorum omnium quae sint notitiae, quae quidem significantur rerum vocabulis, quaeque cuiusque vis et natura sit mox videbimus. Sed fac ista esse non inopportuna; Laelius clamores sofÃ²w ille so lebat Edere compellans gumias ex ordine nostros. Qui ita affectus, beatum esse numquam probabis; Nam bonum ex quo appellatum sit, nescio, praepositum ex eo credo, quod praeponatur aliis. Sin dicit obscurari quaedam nec apparere, quia valde parva sint, nos quoque concedimus; Cum sciret confestim esse moriendum eamque mortem ardentiore studio peteret, quam Epicurus voluptatem petendam putat. An nisi populari

fama? Itaque mihi non satis videmini considerare quod iter sit naturae quaeque progressio. Inde sermone vario sex illa a Dipylo stadia confecimus. Eamne rationem igitur sequere, qua tecum ipse et cum tuis utare, profiteri et in medium proferre non audeas? Praeterea sublata cognitione et scientia tollitur omnis ratio et vitae degendae et rerum gerendarum.

Idem iste, inquam, de voluptate quid sentit? Quarum cum una sit, qua mores conformari putantur, differo eam partem, quae quasi stirps est huius quaestionis. Crassus fuit, qui tamen solebat uti suo bono, ut hodie est noster Pompeius, cui recte facienti gratia est habenda; Curium putes loqui, interdum ita laudat, ut quid praeterea sit bonum neget se posse ne suspicari quidem. Positum est a nostris in iis esse rebus, quae secundum naturam essent, non dolere; Aberat omnis dolor, qui si adesset, nec molliter ferret et tamen medicis plus quam philosophis uteretur. Item de contrariis, a quibus ad genera formasque generum venerunt. Audeo dicere, inquit. Quis istud possit, inquit, negare? Id enim volumus, id contendimus, ut officii fructus sit ipsum officium.

Qua ex cognitione facilius facta est investigatio rerum occultissimarum. Quasi vero, inquit, perpetua oratio rhetorum solum, non etiam philosophorum sit. Dicuntur ista, Cato, magnifice, inquam, sed videsne verborum gloriam tibi cum Pyrrhone et cum Aristone, qui omnia exaequant, esse communem? Quod mihi quidem visus est, cum sciret, velle tamen confitentem audire Torquatum. Itaque nostrum est-quod nostrum dico, artis est-ad ea principia, quae accepimus. Quid enim necesse est, tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? Quod eo liquidius faciet, si perspexerit rerum inter eas verborumne sit controversia. Ista similia non sunt, Cato, in quibus quamvis multum processeris tamen illud in eadem causa est, a quo abesse velis, donec evaseris; Non enim, si omnia non sequebatur, idcirco non erat ortus illinc. Paupertas si malum est, mendicus beatus esse nemo potest, quamvis sit sapiens. Ego vero volo in virtute vim esse quam maximam; Quod quoniam in quo sit magna dissensio est, Carneadea nobis adhibenda divisio est, qua noster Antiochus libenter uti solet.

Quid nunc honeste dicit? An me, inquam, nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse? Hoc est vim afferre, Torquate, sensibus, extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus inbuti sumus. Te enim iudicem aequum puto, modo quae dicat ille bene noris. Restincta enim sitis stabilitatem voluptatis habet, inquit, illa autem voluptas ipsius restinctionis in motu est. Et quis a Stoicis et quem ad modum diceretur, tamen ego quoque exponam, ut perspiciamus, si potuerimus, quidnam a Zenone novi USD1230 sit allatum. Quo igitur, inquit, modo? Item de contrariis, a quibus ad genera formasque generum venerunt. Quis suae urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? Hi autem ponunt illi quidem prima naturae, sed ea seiungunt a finibus et a summa bonorum;

Miserum hominem! Si dolor summum malum est, dici aliter non potest.

Nulla erit controversia. Nec vero alia sunt quaerenda contra Carneadeam illam sententiam. Sed finge non solum callidum eum, qui aliquid improbe faciat, verum etiam praepotentem, ut M. Quae tamen a te agetur non melior, quam illae sunt, quas interdum optines. Addo etiam illud, multa iam mihi dare signa puerum et pudoris et ingenii, sed aetatem vides. Audi, ne longe abeam, moriens quid dicat Epicurus, ut intellegas facta eius cum dictis discrepare: Epicurus Hermarcho salutem. Illa videamus, quae a te de amicitia dicta sunt. Scripta sane et multa et polita, sed nescio quo pacto auctoritatem oratio non habet. Tria genera cupiditatum, naturales et necessariae, naturales et non necessariae, nec naturales nec necessariae.

Alia quaedam dicent, credo, magna antiquorum esse peccata, quae ille veri investigandi cupidus nullo modo

ferre potuerit. Sed memento te, quae nos sentiamus, omnia probare, nisi quod verbis aliter utamur, mihi autem vestrorum nihil probari. Quod non faceret, si in voluptate summum bonum poneret. Cuius similitudine perspecta in formarum specie ac dignitate transitum est ad honestatem dictorum atque factorum. Non semper, inquam; Non enim in selectione virtus ponenda erat, ut id ipsum, quod erat bonorum ultimum, aliud aliquid acquireret. Cur igitur, cum de re conveniat, non malumus usitate loqui? Non quaeritur autem quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae. Atque haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur. Omnes, qui non sint sapientes, aequae miseros esse, sapientes omnes summe beatos, recte facta omnia aequalia, omnia peccata paria; Ille igitur vidit, non modo quot fuissent adhuc philosophorum de summo bono, sed quot omnino esse possent sententiae.

Quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt, quarum omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis. At, illa, ut vobis placet, partem quandam tuetur, reliquam deserit. In omni enim animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus, quibus tamen et dolore vacare opus est et valere; Amicitiae vero locus ubi esse potest aut quis amicus esse cuiquam, spa quem non ipsum amet propter ipsum? Aequae enim contingit omnibus fidibus, ut incontentae sint. Nam si pravitatem inminutionemque corporis propter se fugiendam putamus, cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? Virtutibus igitur rectissime mihi videris et ad consuetudinem nostrae orationis vitia posuisse contraria. Ille vero, si insipiens-quo certe, quoniam tyrannus -, numquam beatus;

Cum salvum esse flentes sui respondissent, rogavit essentne fusi hostes.

A primo, ut opinor, animantium ortu petitur origo summi boni. Non quaero, quid dicat, sed quid convenienter possit rationi et sententiae suae dicere. Quem Tiberina descensio festo illo die tanto gaudio affecit, quanto L. Ita redarguitur ipse a sese, convincunturque scripta eius probitate ipsius ac moribus. Nam si dicent ab illis has res esse tractatas, ne ipsos quidem Graecos est cur tam multos legant, quam legendi sunt. Hoc enim identidem dicitis, non intellegere nos quam dicatis voluptatem.

Haec qui audierit, ut ridere non curet, discedet tamen nihilo firmior ad dolorem ferendum, quam venerat. Satisne vobis videor pro meo iure in vestris auribus commentatus? Atque etiam ad iustitiam colendam, ad tuendas amicitias et reliquas caritates theatre quid natura valeat haec una cognitio potest tradere. Omnia contraria, quos etiam insanos esse vultis. Cum autem in quo sapienter dicimus, id a primo rectissime dicitur.